

॥५३॥ अथ पौरुषमेवावलंबितुं तच्छेषतया कांचिल्लोकस्थितिमाह ॥ कर्तारमिति ॥ सर्वलोकस्योत्पत्तिस्थितिसंहारकर्तारमपि श्रुत्यादिप्रसिद्धशूरं त्रिपुरसंहारादिविषय
कात्यंतशौर्यवंतं महेश्वरमपि करुणवेदिनं करुणयथातथा वेदितुं शीलमस्य तं दयादृष्ट्या तूष्णींस्थितमज्ञानात्तद्वैभवाज्ञानादवमन्येरन्किमयं कुपितोपिकरिष्यति इति
नगणयंतीत्यर्थः ॥ ५४ ॥ यदेवमतोमृदुमिति ॥ लोकहिते प्राणिसौख्यसंपादने युक्तं युक्तचित्तं ॥ अतएव मृदुस्वभावं दांतं नानाप्रकारेण दुर्विषयप्रवृत्तिरहितेन्द्रियवर्गं मां
त्रिदशेश्वराइंद्रादयोनिर्वीर्यं मन्यंते यतः सीतात्राणं नक्तवंतइत्यर्थः ॥ ५५ ॥ तस्मात्पौरुषमेवावलंबनीयमित्याह ॥ गुणोपि मार्दवादिर्मांप्राप्य दोषोऽनिष्टसाधनंवृत्तइतिहेतो

भक्षितायांहिवैदेत्याहतायामपिलक्ष्मण ॥ केहिलोकेप्रियंकर्तुंशक्ताःसौम्यममेश्वराः ॥ ५३ ॥ कर्तारमपिलोकानांशूरंकरुणवेदिनं ॥
अज्ञानादवमन्येरन्सर्वभूतानिलक्ष्मण ॥ ५४ ॥ मृदुलोकहितेयुक्तंदांतंकरुणवेदिनं ॥ निर्वीर्यइतिमन्यंतेनूनंमांत्रिदशेश्वराः ॥ ५५ ॥
मांप्राप्यहिगुणोदोषःसंवृत्तःपश्यलक्ष्मण ॥ अद्यैवसर्वभूतानांरक्षसामभवायच ॥ ५६ ॥ संहृत्यैवशशिज्योत्स्नांमहान्सूर्यइवोदितः ॥
संहृत्यैवगुणान्सर्वान्ममतेजःप्रकाशते ॥ ५७ ॥ नैवयक्षानगंधर्वानपिशाचानराक्षसाः ॥ किन्नरावामनुष्यावासुखंप्राप्स्यंतिलक्ष्म
ण ॥ ५८ ॥ ममास्त्रबाणसंपूर्णमाकाशंपश्यलक्ष्मण ॥ असंपातंकरिष्यामित्थद्यत्रैलोक्यचारिणां ॥ ५९ ॥ सन्निरुद्धग्रहगणमावारि
तनिशाकरं ॥ विप्रनष्टानलमरुद्भास्करद्युतिसंवृतं ॥ ६० ॥ विनिर्मथितशैलाग्रंशुष्यमाणजलाशयं ॥ ध्वस्तद्रुमलतागुल्मंविप्रणा
शितसागरं ॥ ६१ ॥

रेतंत्यक्त्वा पौरुषमवलंबे ॥ पश्यअद्यमम तेजएव प्रकाशते ॥ सर्वभूतानामभवाय नाशाय शशिज्योत्स्नां संहृत्यैव प्रलयकालोदितोमहासू
र्यइव ॥ शशिज्योत्स्नातुल्यान् मामकान् गुणान्संहृत्यैव रविवत्तेजोमदीयं प्रकाशते पश्येत्यन्वयः ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ तदेव प्रपंचयति ॥ नैवेति ॥ ५८ ॥ पश्य ॥ अचिरादेवेति
शेषः ॥ त्रैलोक्यचारिणामसंपातं बाणावरणात् क्रियाराहित्यंयथाभवतितथा करिष्यामि ॥ ५९ ॥ सन्निरुद्धप्रचारोग्रहगणोयत्र तत्रैलोक्यं विप्रनष्टानललादिद्युतयोयत्र तच्च
तत्संवृतं तमसा संवृतमित्यर्थः ॥ ६० ॥ ६१ ॥